

# Motion till riksdagen 2020/21:3193

av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

## Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

---

### Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabellen i motionen.

### Anslagsfördelning

#### Tabell Anslagsförslag 2021 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

*Tusental kronor*

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 853 774	1 500 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	52 882 733	1 505 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	11 738 323	1 000 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 481 668	200 000
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	122 394	±0
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 995 600	±0
1:7 Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	50 000	±0
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	42 727	±0
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	79 498	±0
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	58 714	±0
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	±0
1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	2 900 000	±0
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	4 843 289	±0
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 696 242	±0
2:1 Arbetsmiljöverket	695 281	100 000

<b>Ramanslag</b>	<b>Regeringens förslag</b>	<b>Avvikelse från regeringen</b>
2:2 Arbetsdomstolen	34 661	±0
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722	±0
2:4 Medlingsinstitutet	56 247	±0
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	39 143	±0
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	20 000
<b>Summa</b>	<b>105 724 319</b>	<b>4 325 000</b>

## Anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Coronapandemin har slagit hårt mot svensk ekonomi. Läget på arbetsmarknaden är allvarligt. Arbetslösheten har stigit snabbt liksom antalet inskrivna arbets sökande på Arbetsförmedlingen. Trycket på myndigheten är således mycket högt. Samtidigt är Arbetsförmedlingen under stark press då anslagen chocksänktes förra året. Mer än var tredje medarbetare har lämnat myndigheten och hälften av lokalkontoren är nedlagda. För att Arbetsförmedlingen ska kunna hantera situationen med en ökad arbetslöshet, och för att säkerställa ändamålsenlig lokal närvaro och en likvärdig service i hela landet, krävs mer resurser till myndighetens förvaltningsanslag. Vänsterpartiet kan konstatera att regeringens satsning är otillräcklig. I regeringens egen budgetproposition framgår att den kaotiska situationen på Arbetsförmedlingen i praktiken redan har lett till kraftiga försämringar av möjligheter till anvisningar till åtgärder. Gällande geografisk närvaro är det fortfarande långt färre kontor som är öppna jämfört med 2018. Anslaget behöver samlat sett åtminstone närma sig 2018 års nivåer för att ge myndigheten möjlighet att möta de förväntningar som finns på en fungerande sammanhållen statlig arbetsmarknadspolitik. Vi föreslår därför en ökning av Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag med 1 500 miljoner kronor jämfört med regeringen 2021.

## Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Arbetslöshetsförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet vid arbetslöshet. Så har det inte varit under lång tid, till följd av högerregeringens nedmontering av a-kassan 2006–2008. Under förra mandatperioden genomförde Vänsterpartiet och regeringen vissa förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen. För att återupprätta arbetslöshetsförsäkringen som en inkomstförsäkring måste dock fler åtgärder vidtas. De höjda ersättningsnivåer och förbättrade kvalificeringsvillkor som införts under 2020 är ett viktigt steg på vägen. Vänsterpartiet välkomnar därför regeringens förslag om att tillföra medel så att de höjda ersättningsnivåerna i arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet förlängs tillfälligt fram t.o.m. 2022. Vi välkomnar även regeringens förslag om att de lättnader i arbetsvillkoret som införts under 2020 bibehålls tillfälligt t.o.m. 2022. Vi anser dock att de förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen som genomförts under 2020 bör permanentas och gälla tills vidare.

Vänsterpartiets mål är att 80 procent av löntagarna ska få 80 procent av sin tidigare lön vid arbetslöshet. För att nå detta mål krävs ytterligare förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen. Att, som regeringen föreslår, kraftigt försämra arbetslöshetsförsäkringen 2023 är fel väg att gå.

Utöver att permanenta de tillfälliga förbättringarna i a-kassan bör studerandevillkoret, som avskaffades av högerregeringen 2007, återinföras. I denna motion har vi föreslagit och budgeterat för detta. Förslagets sammanlagda offentligfinansiella effekt beräknas uppgå till 1 500 miljoner kronor 2021.

Vi avvisar regeringens förslag om att avskaffa bidraget till mindre arbetslöshetskassor som sedan 2007 betalats för att kompensera höga administrativa kostnader per medlem. Detta är en mycket liten kostnad för staten som kan få mycket stor betydelse för ett fåtal a-kassor. Strävan efter ”effektivitet” måste vägas mot a-kassornas möjligheter att organisera sig med bibehållen närhet till sina medlemmar. Vi ökar därmed anslaget med 5 miljoner kronor 2021.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 1 505 miljoner kronor jämfört med regeringen 2021.

## Anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

I ett läge där arbetslösheten är hög och antalet nyinskrivna på Arbetsförmedlingen ökar är den aktiva arbetsmarknadspolitiken än viktigare. Vänsterpartiet välkomnar därför regeringens förslag om att tillföra medel för att öka tillgången till arbetsmarknadsutbildningar i syfte att möta efterfrågan inom bristyrken och stärka kunskaperna hos arbetssökande genom kortare yrkesinriktade utbildningar. Vi menar dock att det krävs en betydligt mer ambitiös arbetsmarknadspolitik för att rusta och stödja dem som står utan jobb. Vänsterpartiet vill därför satsa mer resurser på arbetsmarknadspolitiska program och insatser än vad regeringen föreslår. Vi vill bl.a. öka antalet platser inom den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen. Vi vill även utöka Arbetsförmedlingens möjligheter att anvisa arbetslösa till studier inom det reguljära utbildningssystemet – med bibehållen arbetsmarknadspolitisk ersättning. Vi föreslår därför en ökning av anslaget med 2 000 miljoner kronor 2021.

Vänsterpartiet avvisar regeringens satsning på upphandlade matchningstjänster, vilket utgör en central del av januaripartiernas reformering av Arbetsförmedlingen, och minskar därmed anslaget med 1 000 miljoner kronor 2021. Vi anser att dessa resurser bör läggas på att rusta och stödja arbetslösa – inte på att berika privata välfärdsprofiter.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 1 000 miljoner kronor jämfört med regeringen 2021.

## Anslag 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Vänsterpartiet menar att regeringens höjning av anslagen till Samhall med 400 miljoner förefaller väl avvägd. Höjningen finansieras dock inom anslagets ram med en motsvarande sänkning av stöd till lönebidrag. Den kraftiga minskningen av lönebidrags-

kostnader beror både på pandemin och på den misslyckade ”reformerings” av Arbetsförmedlingen, som inneburit att medarbetare inte har haft möjlighet att ta sig sådana ärenden, vilka ofta kräver mer aktivt arbete. Med de förstärkningar som Vänsterpartiet föreslår på anslag 1:1 menar vi att det torde vara möjligt att också få till fler lönebidragskontrakt. Vi avvisar därför hälften av regeringens besparing och anslår därmed 200 miljoner kronor ytterligare jämfört med regeringen 2021.

## Anslag 2:1 Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket har en central roll i arbetet för en bättre arbetsmiljö. Myndigheten utövar tillsyn, tar fram föreskrifter och genomför analyser. Under förra mandatperioden tillförde Vänsterpartiet och regeringen mer resurser till Arbetsmiljöverket, bl.a. för att öka antalet inspektörer. Detta arbete behöver fortsätta.

Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag om att tillföra 30 miljoner kronor till anslaget fr.o.m. 2021 i syfte att stärka arbetet mot arbetslivskriminalitet. Vi kan dock konstatera att regeringens satsning är otillräcklig.

Arbetsmiljöverket behöver få ökade resurser till, och prioritera upp, arbetet med tillsyn, inspektion och kontroll. För att upprätthålla, utveckla och förstärka myndighetens viktiga arbete förstärker vi Arbetsmiljöverkets anslag. Därigenom kan fler inspektörer anställas och fler inspektioner genomföras. På så sätt garanteras långsiktigheten i arbetsmiljöarbetet.

Arbetsmiljöverket behöver även ges mer resurser till särskilda uppdrag i form av tillsynsinsatser, analyser och kunskapssammanställningar m.m. Uppdragen ger möjlighet att genomföra riktade insatser och analyser av specifika branscher och företeelser på arbetsmarknaden. För att myndigheten ska kunna genomföra dessa uppdrag krävs extra resurser.

Resurserna till skyddsombuden, som har en central roll i det systematiska och förebyggande arbetsmiljöarbetet, behöver öka. För att skyddsombuden ska kunna utföra sitt uppdrag behöver de ges goda förutsättningar för utbildning, vidareutbildning och fortbildning. För att stärka utbildningen av skyddsombud behöver mer resurser avsättas.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet därför en ökning av anslaget med 100 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2021.

## Anslag 2:6 Regional skyddsombudsverksamhet

De regionala skyddsombuden gör ett viktigt arbete dels för att stödja lokala skyddskommittéer, dels för att täcka upp där det inte finns någon skyddskommitté. Det senare är särskilt vanligt där behoven av skyddsarbete är som störst. De fackliga centralorganisationerna behöver ett större ekonomiskt stöd än i dag för att stärka detta arbete.

Vänsterpartiet föreslår därför en ökning av anslaget med 20 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2021.

## Övriga reformer på arbetsmarknadspolitikens område

För att värna den svenska modellen och arbetslöshetsförsäkringens legitimitet är det viktigt att många är medlemmar i en a-kassa. För att bidra till att tröskeln för inträde sänks vill Vänsterpartiet återinföra avdragsrätten på 25 procent för a-kasseavgiften. Detta beräknas minska statens intäkter med 1,4 miljarder kronor från 2021.

Vänsterpartiet föreslår av motsvarande skäl även en skattereduktion på 25 procent för avgift till fackförening. Förslaget beräknas kosta 2,5 miljarder kronor årligen.

*Jonas Sjöstedt (V)*

*Hanna Gunnarsson (V)*

*Maj Karlsson (V)*

*Håkan Svenneling (V)*

*Ali Esbati (V)*

*Tony Haddou (V)*

*Karin Rågsjö (V)*

*Jessica Wetterling (V)*